

ИЗСЛЕДВАНЕ НА НУЖДИТЕ НА ПАЗАРА ОТ ПРОФИЛИРАНИ ЗЪБОТЕХНИЦИ

Ажда Тургут¹, Ненко Цветков²

¹Медицински университет - Варна, Факултет по дентална медицина

²Медицински университет - Варна, Медицински колеж, УС „Зъботехник“

SURVEY OF THE MARKET NEEDS OF SPECIALIZED DENTAL TECHNICIAN

Azhda Turgut¹, Nenko Tsvetkov²

¹Faculty of Dental Medicine, Medical University of Varna

²TRS Dental Technician, Medical College, Medical University of Varna

РЕЗЮМЕ

В съвременното здравеопазване непрекъснато се създават нови методи и технологии на лечение на различни заболявания, същото се отнася и за зъботехниката. Като в тази област с развитието на новите технологии изработката на различните конструкции се осъществява по нови методи и техники, които спестяват както време на зъботехника, така и се гарантира по-голяма точност при изработката на самата конструкция.

Целта на настоящия доклад е да се изследват нуждите от профилирани зъботехници.

Материал и методи: Изследвани са 133 управители на зъботехнически лаборатории и 26 преподаватели по зъботехника чрез пряка анонимна анкета. Резултатите са обработени статистически, като са използвани вариационен и сравнителен анализ.

Резултати и обсъждане: Анализът на резултатите показва, че към настоящия момент най-голям недостиг на зъботехници има в областта на ортодонтията (62.40%), което показва необходимостта от курсове за повишаване на квалификацията и следдипломното обучение на тези специалисти. Този факт се отчита от 83.50% от ръководителите, които посочват, че създаването на курсове за повишаване на квалификацията ще бъде добър подход за професионализацията на практикуващите зъботехници.

Изводи: Повишаването на квалификацията е важен аспект от професионализацията на зъботехниците. Това е непрекъснат процес, който е свързан с поддържането на конкурентоспособ-

ABSTRACT

Introduction: In modern healthcare, new methods and technologies for the treatment of various diseases are constantly being created and the same applies to dentistry. In this field, with the development of the new technologies, the manufacture of the different constructions is done by newer methods and techniques, which save both the time of the dental technician and provide greater accuracy in the manufacture of the construction.

Aim: The purpose of this report is to examine the needs of dental technicians, specialists in certain fields.

Materials and Methods: One hundred thirty-three dental laboratory managers and 26 dental technicians were surveyed through a direct anonymous survey. The results were statistically processed using variational and comparative analyses.

Results and Discussion: The analysis of the results shows that at present the greatest shortage of dental technicians is in the field of orthodontics (62.40%), which determines the need for training courses and postgraduate training of these specialists. This fact is indicated by 83.50% of the managers, who point out that the creation of training courses will be a good approach to the professionalization of dental technicians.

Conclusion: Increasing qualifications is an important aspect of the professionalization of dental technicians. This is a continuous process that is related to maintaining the competitiveness of the specialist in the dental services market.

Keywords: increase of qualifications, dental technicians, employers, labor market

ността на специалиста на пазара за дентални услуги.

Ключови думи: повишаване на квалификацията, зъботехници, работодатели, пазар на труда

В съвременното здравеопазване непрекъснато се създават нови методи и технологии на лечение на различни заболявания, същото се отнася и за зъботехниката. Като в тази област с развитието на новите технологии, изработката на различните конструкции се осъществява по-нови методи и техники, които спестяват както време на зъботехника, така и се гарантира по-голяма точност при изработката на самата конструкция.

Лицата с професия са били на висока почит от страна на обществото (4). Според Welie под термина професионалист се предполага наличието на специален социален, морален и политически статус (7).

Професионалистите се приемат като лица, които извършват дейности с висока социална стойност и притежават отлични знания и умения (2). Това публично уважение и почит все още важи и в днешната социална среда (4).

По-голямата част от съществуващите професии днес имат своите корени в занаятчийството. Това включва и денталната медицина като професия (7,8,9).

Професионализацията е преминаването от занаятчийството до професия и става постепенно, като индивидуалните качества на една професия се преобразуват в съответната област на развитие (3).

Greenwood (1957) е първият изследовател, който дефинира отделните елементи на професията, оказващи влияние върху професионализацията и формирането на концептуалната рамка (3). Теорията е широко използван елемент, който се използва за оценка на съществуващите и развиващи се професии, поради обхвата на основните критерии, определящи професионализацията (1,5,6).

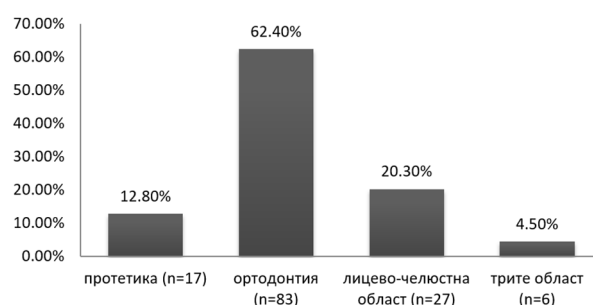
Целта на настоящият доклад е да се изследват нуждите от профилирани зъботехници.

МАТЕРИАЛ И МЕТОДИ

Изследвани са 133 управители на зъботехнически лаборатории и 26 преподаватели по зъботехника, чрез пряка анонимна анкета. Резултатите са обработени статистически, като са използвани вариационен и сравнителен анализи.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

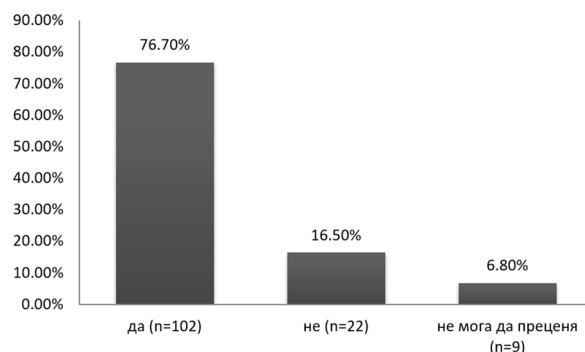
Анализът на резултатите показва, че също както в денталната медицина, така и в зъботехниката специалистите имат профилиране. Най-голям недостиг има на зъботехници, които са се специализирали в областта на ортодонтията (62,40%) (фиг. 1). Тази тенденция се наблюдава и при лекарите по дентална медицина.

Фиг. 1. Област от зъботехниката, която има недостиг на специалисти

Повишаването на квалификацията е важен аспект от професионализацията на зъботехниците. Това е непрекъснат процес, който е свързан с поддържането на конкурентоспособността на специалиста на пазара за дентални услуги.

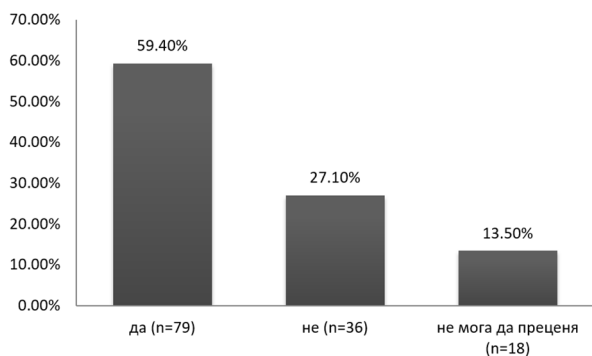
В тази връзка 83,50% от ръководителите на СМТЛ са на мнение, че създаването на курсове за повишаване на квалификацията на зъботехниците от практиката, към МК ще бъде добър подход.

Фиг. 2. Обучение на служителите на СМТЛ чрез курсове за повишаване на квалификацията, организирани от МК

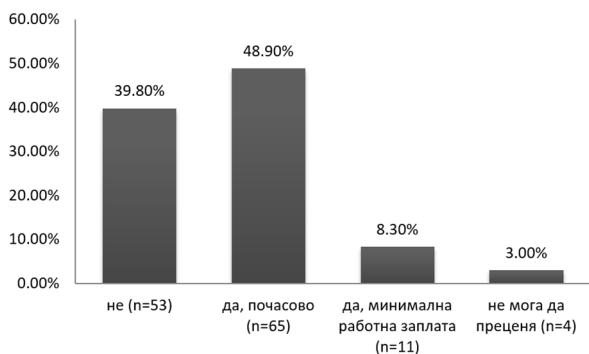
Значителната част от управителите на СМТЛ 76,70% подкрепят провеждането на курсове за повишаване квалификацията на зъботехниците, организирани от МК и биха изпратили служителите си за подобно обучение (фиг. 2).

Установихме, че на курсове за повишаване на квалификацията биха отишли и не малка част от ръководителите на СМТЛ 59,40% (фиг. 3).

Фиг. 3. Посещение от управителите на СМТЛ на курсове за повишаване на квалификацията, организирани от МК

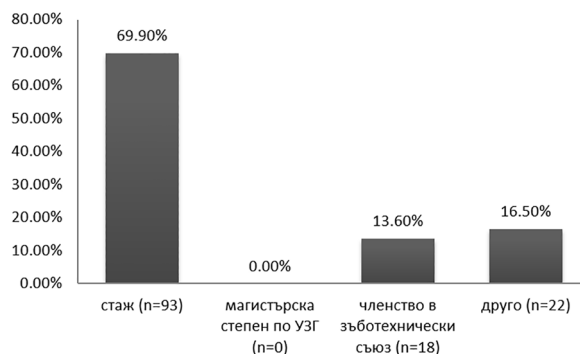
Голяма част от управителите 57,20% на зъботехническите лаборатории изявяват готовност да заплащат стажа, като 48,90 % биха го заплащали почасово, а 8,30 % биха давали минималната работна заплата за този бранш (фиг. 4).

Фиг. 4. Заплащане на стажа от управителите на СМТЛ

Според литературните данни притежаването на магистърска степен дава правото на зъботехниците да откриват собствени лаборатории. В България няма точни нормативни актове, които да определят на какви условия трябва да отговаря един зъботехник за да стане собственик на зъботехническа лаборатория. Поради тази причина изказаното мнение е субективно. Разкриването на лаборатория зависи от финансовите възможности и от желанието на зъботехниците.

Факт е, че нито един ръководител на СМТЛ не посочва като условие за разкриване на лаборатория, притежаването на магистърска степен по УЗГ (фиг. 5).

Фиг. 5. Условия за разкриване на зъботехническа лаборатория

ИЗВОДИ

Повишаването на квалификацията е важен аспект от професионализацията на зъботехниците. Това е непрекъснат процес, който е свързан с поддържането на конкурентноспособността на специалиста на пазара за дентални услуги.

ЛИТЕРАТУРА

1. Davenport, L. and Dallaportas, S. 2009. Interpreting the Public Interest: A survey of Professional Accountants. *Australian Accounting Review*, 48(19): 11-23
2. Freidson, E. 1984. The Changing Nature of Professional Control. *Annual review of Sociology*, 10: 1-20
3. Greenwood, E. 1957. Attributes of a Profession. *Social Work*, 2: 44-55
4. Lautar, C. Is Dental Hygiene a Profession? A Literature Review. *Probe*, 1995, 29(4): 127-132
5. Linzer, N., Conboy, A. and Ain, E. 2003. Ethical Dilemmas of Israeli social workers. *International Social Work*, 46(1): 7-21
6. Weiss, I., Spiro, S., Sherer, M. and Korin-Langer, N. 2004. Social Work in Israel: Professional Characteristics in an International Comparative Perspective. *International Journal of Social Welfare*, 13: 287-296
7. Welie, J. V. 2004. Is Dentistry a Profession? Part 1. Professionalism Defined. *Journal of Canadian Dental Association*, 70(8): 529-532

8. Welie, J.V. 2004. Is Dentistry a Profession?
Part 2. The hallmarks of professionalism.
Journal of the Canadian Dental Association,
70(9): 599-602
9. Welie, J. V. 2004. Is Dentistry a Profession?
Part 3. Future Challenges. Journal of the
Canadian Dental Association, 70(10): 675-678